

KAŽDÝ MÁ ASPOŇ JEDNU KNIHU VE SVÉ DUŠI

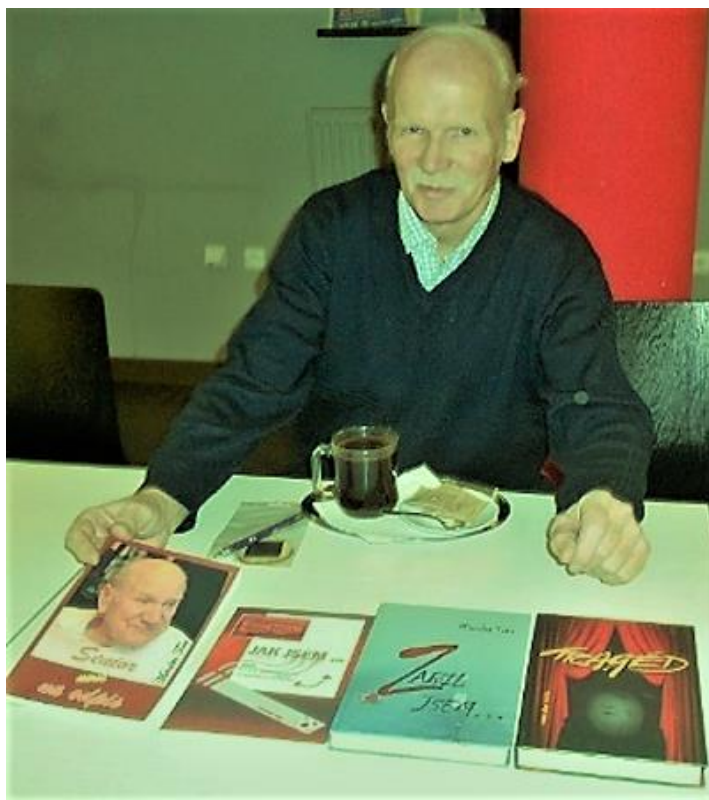

MIROSLAV TOTA

KAŽDÝ MÁ ASPOŇ
JEDNU KNIHU VE
SVÉ DUŠI

Miroslav TOTA

O AUTOROVI

Datum narození	27.2.1953
Místo narození	Ostrava
Vzdělání	vysokoškolské
Záliby	literární tvorba, sport
Člen JČKOS od	2017
Poslední povolání	koordinátor BOZP

Vydaná díla

Království pejsků a kočiček	ISBN 978-80-8811-321-8	2016
Senior aneb Ještě mě tu máte	978-80-7453-666-3	2016
Tragéd	978-80-7453-884-1	2017
Není slovo jako slovo	978-80-7612-011-2	2018
Jak jsem...	978-80-7453-976-3	2018
Senior není na odpis	978-80-7612-059-4	2019
Zabil jsem...	978-80-7612-105-8	2019
Každý má aspoň jednu knihu ve své duši		2020

Literární soutěže

3. místo v soutěži humorné tvorby Řehečská slepice	2016
Čestné uznání v soutěži Řehečská slepice	2018
Účast v soutěži o cenu Miloslava Švandrlíka	2019

KNIHA V DUŠI

Tuto knihu, kterou právě držíte v ruce, jsem nazval *Každý má aspoň jednu knihu ve své duši*. Proč zrovna takto? Kniha a literatura obecně je dar. Je tady s námi od nepaměti. Lépe řečeno od doby, kdy bylo vynalezeno první písmo. Prostřednictvím písemného sdělení se k nám dostává množství informací, které bychom jiným způsobem nemohli získat. A když, tak velice složitě a krátkodobě. Písmem zaznamenanou informaci si můžeme nejen přečíst, ale také se k ní můžeme vracet opakovaně, ověřovat si skutečnosti, předávat je dále.

Kniha nám poskytuje nejenom informace, fakta, ale také ve velké míře zábavu, potěšení, poučení, a často naši sounáležitost s jejími hrdiny. Prostřednictvím knihy prožíváme složité i veselé osudy hlavních postav, držíme jim palce nebo jim nadáváme. Stáváme se součástí děje. Dílo nás pohlcuje jako své spoluaktéry.

Čím lepší a poutavější příběh čteme, tím méně se zabýváme otázkou, jedná-li se o příběh skutečný či fiktivní. Nezajímáme se příliš o to, kdo, proč a jak takovou knihu napsal. Nejdůležitější je obsah a to, co nám přináší a poskytuje. Zda nám pouze napomáhá vyplnit čas nebo nám přináší něco více. Poznání, zážitek, poučení.

Jak to, že každý má v sobě aspoň jednu knihu? Odpověď je naprosto jednoduchá. Každý z nás žije svůj život. Prožívá veselé, smutné, příjemné i nechtěné příběhy, dobrodružství i lásku. Všechny

prožitky a události, které se nás dotkly a které jsme zažili na vlastní kůži, se v nás ukládají jako zápisky do kroniky. Zaznamenávají se v nás od našeho samotného narození. Končí pak dopsáním poslední stránky a uzavřením naší životní kroniky.

Tyto životní zápisky většinou zůstávají v nás, ukryté před širokou veřejností. Zůstávají naším tajemstvím, které si chráníme jako vzácný poklad. Nikdo nám je nemůže vzít. Ale ani my sami je nemůžeme zahodit či odložit, pokud se nám nelíbí. Nemůžeme je ani zpětně změnit, pokud bychom si je představovali jinak.

Jsou lidé, kteří prožívají takové zajímavé osobní příběhy, že by se o ně rádi podělili i s jinými. Že by odkryli tajemství své životní kroniky a dali do ní nahlédnout i třeba úplně neznámým čtenářům. Na druhé straně je spousta jiných lidí, kteří se intenzivně zajímají o osudy druhých, které znají třeba jen z televize, rozhlasu nebo filmu. Třeba proto, že by se jim chtěli vyrovnat. Nebo že by se od nich chtěli nechat poučit. Nebo že je prostě jenom zajímá, jestli někdo jiný sdílí podobný životní osud jako oni sami.

Zveřejnit svůj osobní příběh a nabídnout tak své dosud pečlivě střežené soukromí se rozhodují často známé osobnosti. Sportovci, umělci, politici a podobně. Lidé, kteří jsou ve veřejnosti známí či populární. Lidé, jejichž příběh může jiné něčím zaujmout. Někteří zveřejňují svou životní kroniku na konci své životní pouti. Jiní zase na konci své sportovní, umělecké či politické kariéry. Další zase v momentě, kdy sami zažili něco výjimečného. Jejich příběhy se dostávají v podobě knih k mnoha čtenářům, kteří mají takovéto

autentické dokumenty rádi. Čím větší jméno, tím více dychtivých čtenářů.

Mnohým z nás nejde o to, aby se spoluaktéry jejich životního příběhu stal někdo cizí. Většina z nás nechává dvířka svého soukromí zamčená na sedm západů. Necítí potřebu se svěřovat, informovat své okolí o svém osudu. Je však také celá řada obyčejných, ničím nevyčnívajících lidí, kteří by se naopak rádi svěřili. Rádi by se pochlubili svými úspěchy. Rádi by přenesli aspoň kousek smutku ze svého neštěstí na jiné. Takoví lidé předem nepřemýšlejí o tom, že by se s jejich osudy měly seznamovat stovky cizích, jim neznámých osob. Stačí jim, když se o jejich radostech a trápeních doví jejich nejbližší okolí. Rodina, kamarádi, přátelé, známí.

Zde přichází právě ta chvíle, kdy může kdokoliv, ať je známý širokému okolí nebo je jen jedním z mnoha anonymních lidí, otevřít svou duši a její obsah poznamenaný událostmi, historkami, radostnými i smutnými zážitky, vložit na papír. I osudy běžného člověka mohou být pro mnohé zajímavé, čtivé a inspirující.

Já sám jsem před časem takovým způsobem začínal svou spisovatelskou dráhu. A také tato kniha je vlastně příkladem takové knihy z vlastní duše. Prostě píšu o tom, co jsem prožil, co mě v životě zaujalo, potěšilo, a co by mohlo možná zaujmout i někoho z vás. Stačilo sáhnout do své niterní kroniky, vyjmout z ní několik listů a přetvořit je v knihu.

Ač jsem již napsal několik děl, slovo „spisovatel“ mi je stále trochu cizí. Pod tímto pojmem si stále představuji autora známých a oblíbených knih, profesionála, kterého čtenáři sami vyhledávají.

Dříve jsem se domníval, že spisovatelé jsou jen ti autoři, o nichž jsme se učili ve škole, jejichž životopisy a tvorbu jsme museli znát nazpaměť. Prostě lidé, jejichž knihy nechyběly v žádném knihkupectví, žádné veřejné knihovně, ani v mnoha domácích knihovnách. Až později jsem však pochopil, že spisovatelem se může stát vlastně každý z nás. Já se však stále jako spisovatel zdaleka necítím. Časem jsem zjistil, že dnes je u nás opravdových profesionálních spisovatelů poměrně málo. Je to dáno jednak vysokými náklady na vydání každé knihy začínajícím autorem (záleží na typu nakladatelství), nejistým zájmem čtenářů, a také třeba moderními elektronickými či audioknihami, které tak trochu ubírají místo těm klasickým tištěným. Přitom tištěná kniha má své vlastní nenapodobitelné kouzlo. Působí na čtenáře nejen svým obsahem, ale také svým vzhledem. Svou obálkou, rozsahem, ilustracemi. Mnoho našich dnešních spisovatelů, pokud již nejsou v duchodovém věku, má vedle své záliby ještě své běžné občanské povolání. Psaní knih by většinu z nás neuživilo.

Já sám jsem dosud ještě nedokázal žádné spisovatelské zázraky. Neosobuji si ani právo někoho poučovat, někomu radit nebo někoho hodnotit. Zatím nejsem ani na konci své životní (doufám) nebo tvůrčí dráhy, abych sepisoval své memoáry. Moje tvůrčí období je z hlediska historie velice krátké. Přesto jsem se rozhodl podělit se s vámi o své poznatky z cesty za tajemstvím knihy, o své zkušenosti z počátku své literární tvorby. Možná budou někomu z vás inspirací či námětem k tomu, abyste i vy sáhli do útrob své duše a potěšili lidi kolem vás vašim originálním dílem. Je jedno, kolik těch lidí kolem vás bude.

Jestli jeden osamělý člověk stojící kousek od vás nebo sto lidí někde v neznámu. Už pro ten šimravý pocit, že mám v ruce vlastní knihu, to stojí za to. Z vlastní zkušenosti znám tu slavnostní atmosféru plnou nervozity, když jsem mohl představit rodině své první literární dílo. Dnes už se moje knihovna trošku zaplnila. Ten příjemný pocit z nektarové vůně každé další nové knihy však zůstává.

Přál bych si, aby se moje cesta k první knize stala aspoň pro někoho z vás inspirací. Aby aspoň jeden z vás našel odvahu otevřít svou duši pro nás ostatní. Přeji vám hodně štěstí!

SLOHOVÉ ZAČÁTKY

Jednu svoji besedu se čtenáři jsem nazval *Od slohové práce k vlastní knize*. Tento název jsem nezvolil jen tak nahodile. Je tomu skutečně tak. Mými prvními tvůrčími dílky byly školní slohové práce. A to až už na základní nebo střední škole. Tato disciplína mi na rozdíl od mnoha mých spolužáků velice vyhovovala. Mnohdy jsem se těšil, až dostaneme zadání na vypracování slohové práce jakéhokoliv typu. Nevadil mi popis, vyprávění, povídka atd. Nikdy mi nečinilo problém se široce rozepsat a splnit tak jak obsah zadání, tak jeho rozsah.

Ve svém písemném vyjadřování jsem se vždy snažil používat spisovný český jazyk, přestože pocházím z Ostravy. Tam si, jak je všeobecně známo, se spisovnou češtinou hlavu příliš nelámou. Spisovnou češtinu jsem trošku ošidil pouze v případech, kdy to bylo ku prospěchu obsahu díla.

Moje žena se již dnes mému psaní nediví. Dříve ale kroutila hlavou, že mi nedělá problém napsat spoustu stran, když jsem v ústním vyjadřování spíše skromnější. Je tomu skutečně tak. Příliš toho nenamluvím. Hovořím stručně a jasně. Prostě jako Ostravák, vlastně Ostravak. Nemám rád dlouhé telefonáty. Při takovém hovoru se mi brzy začíná rosit čelo. Ukončení hovoru je pak pro mě velkou úlevou. Zato při psaní nemám problém. Vydržel bych psát i několik hodin denně. A to i o tématech, o kterých bych nikdy nehovořil.

Moje slohové práce byly na hodinách českého jazyka nejednou předváděny jako vzorové. Často jsem je předčítal ostatním spolužákům jako příklad toho, jak by měla zadaná slohová práce vypadat. Podle toho bylo potom mé dílo také ohodnoceno známkou.

Kromě formy povídky či vyprávění jsme občas také dostali za úkol napsat báseň. Klukům ze třídy z toho vstávaly vlasy na hlavě. Většinou tuto literární formu nemilovali. U děvčat to bylo trochu jiné. Ta se tolik nestyděla a s básněmi si poradila lépe než většina kluků. Já jsem k básním přistupoval jako k umění, tedy stejně zodpovědně jako k jiným literárním žánrům. Ne že bych měl nějaký zvláštní básnický talent, ale takové obyčejné rýmovačky jsem zvládal bez problémů.

Při studiu na střední škole jsem ke slohovým pracím přidal i něco navíc. Začal jsem psát krátké povídky. Nejprve jsem napsal humornou povídku *Jak jsem rozdával radost*. Ta se mně samotnému tak zalíbila, že jsem k ní posléze přidal další její „sestřičky“. Následovala povídka *Jak jsem se učil kouřit*, poté *Jak jsem se stal šampionem*, *Jak jsem cestoval velkoměstem* a několik dalších. V té době jsem byl také členem školního literárního kroužku. Na jednu schůzku kroužku byl pozván jeden známější spisovatel, jehož jméno jsem už ale zapomněl. Vedoucí kroužku od nás předem vybral naše díla a předal je spisovateli k jejich ohodnocení. Spisovatel byl docela přátelský. Většinu literární tvorby pochválil. Kromě té mé. Vytkl mi, že své povídky jsem opsal od Miloslava Šimka a Jiřího Grossmanna. Jejich televizní pořady a povídky byly tehdy vyhlášené. Když jsem se nad tím zamyslel, tak měl spisovatel trochu pravdu. Ne že bych povídky opsal. Ale jejich styl byl opravdu podobný. Podobnost však byla zcela náhodná a nezamýšlená.

Vedle povídek jsem se pokoušel psát i nějaké básně. Myslel jsem si, že to není tak složité. Ale je. Cítil jsem, že moje básně jsou spíše jen rýmovačkami než poezií. Prostě to nebylo ono. Přesto mi několik básní vyšlo v Almanachu, což byl sborník literární tvorby, kterou vydával náš školní literární kroužek. Sborník, a tím i kousky mého umění, se tak dostávaly i k mnoha dalším čtenářům či zájemcům o literaturu.

V době studií jsem se nebránil ani přednesu poezie. Jednak se mi to líbilo, ale důležitější možná bylo, že mi to přinášelo docela dost jedniček z českého jazyka. Tím pádem jsem už nebyl tolikrát zkoušen třeba ze životopisů spisovatelů či básníků, což mi určitě vyhovovalo.

Jeden čas jsem se dokonce aktivně zúčastnil soutěže v přednesu ruské poezie Puškinův památník. V soutěži jsem nakonec získal třetí místo v okresním kole. To byl pro mě slušný úspěch. Zajímavé je, že jedna ze dvou soutěžních básní mi zůstala v hlavě snad nadosmrti. Když chci, tak ji odříkám i dnes bez velkého přemýšlení třeba i o půlnoci.

V tomto období jsem se pokusil také o svůj první „román“. Byla to spíše delší povídka, kterou jsem nazval *Hra se životem*. O čem pojednávala? No přece o lásce a zklamání. O čem jiném. O nějaký rok později jsem k tomuto veledílu přidal dokonce i druhý díl.

Psaní v době mého mládí a mých literárních začátků nebylo vůbec jednoduché. Tehdy neměl každý doma několik počítačů, kopírky, skenery a podobně. Tehdy se psalo ručně perem do sešitu. Kdo měl štěstí a peníze, ten si mohl pořídit psací stroj. Mohl tak psát pomocí

kopíráku i dvě nebo tři kopie současně. Horší to bylo s opravou překlepů a chyb.

První díl *Hry se životem* jsem napsal na stroji. Doma jsme však žádný neměli. Chodil jsem proto psát své dílo ke své matce do práce. Naštěstí mi to ona i její kolegové umožnili. Světlo světa tak spatřila moje první „kniha“. Druhý díl však zůstal již jen v sešitě.

O něco později jsme si pořídili svůj vlastní psací stroj domů. Byl takový malý, kufříkový. Dal se snadno přenášet. Byla to tehdy velká vymoženost. Ne každý si mohl takovou techniku dovolit. Na tomto psacím stroji vzniklo také mé druhé dílo nazvané *Jak jsem...* Byl to vlastně soubor mých humorných povídek, o kterých jsem se již zmiňoval. Všimněte si, prosím, na dalších stránkách elegantních obálek mých prvních knih.

Kultura a literatura se mě dotýkala také v době mých vysokoškolských studií. Absolvoval jsem je na tehdejší Vojenské akademii v Brně. Strádal jsem si zde různé zážitky, které později obohatily zmíněnou sbírku *Jak jsem...* Současně mě lákalo oživovat známé písničky novými, tedy mými texty. Z jejich původně vážného obsahu jsem si tak trochu udělal legraci.

Specialitou mých studií v Brně byl zpěv. Ne že bych uměl zpívat. To jsem rozhodně neuměl. Noty jsem se nikdy nenaučil a můj zpěv se nedal poslouchat. Ale akademie zakládala velký pěvecký sbor. Potřebovali do něj nějakých třicet zpěváků. A tak se do sboru dostalo také několik jedinců, kteří uráželi každý tón, který měli zazpívat. Především já. Často se to ale v tom davu ztratilo. Zpívali jsme vojenské pochodové písně, ale i běžné lidovky. Zprvu nás to moc

nebavilo, ale jakmile začal náš zpěv trochu znít, tak jsme z toho měli všichni ve sboru velkou radost. O to větší chuť jsme pak měli na naše nácvičky, a hlavně na vystoupení pro posluchače.

Náš sbor absolvoval několik veřejných vystoupení. Vrcholem pak byla účast v Armádní soutěži umělecké tvořivosti. Soutěž se konala v Kroměříži. V konkurenci asi deseti sborů vyhrál právě ten náš. Z vítězství se neradoval jen náš sbor, ale také vedení fakulty, pod kterou jsme spadali. Odměna na sebe nenechala dlouho čekat. Po návratu ze soutěže jsme byli předvoláni k vedení fakulty. Byli jsme nastoupeni na chodbě a čekali, co se bude dít. Přišel náčelník fakulty a děkoval nám za vzornou reprezentaci. V ruce přitom držel obálky. Tak přece! Doufali jsme, že finanční odměna bude stát za to. Náčelník nám obálky rozdal. S roztřesenýma rukama jsme je potom otevírali. Sáhli jsme dovnitř a vytáhli... fotku pěveckého sboru!

Chuť do zpívání nás v tu ránu přešla. Přesto jsme se ještě dočkali potěšení. Vystupovali jsme dvakrát v televizi. Jednou to bylo v rámci oslav Dne dělostřelectva z Plzně. Jen nás zlobilo, že diváci, kteří nás poslouchali v sále, dostali za natáčení tehdejších 100,- Kčs. My jsme to dělali pro radost. Podruhé jsme zpívali v televizi ještě jako doprovod jedné akce z Bratislavy.

S ukončením mého ročníku byl náš sbor rozpuštěn. Zajímavostí však je, že byl znovu obnoven za pár let právě v době, kdy jsem se vrátil zpět do Brna na postgraduální studium. Tak jsem si zazpíval i podruhé.